

**Odpowiedzi MRPiPS na pytania dot. przepisów ustawy z dnia 2 marca 2020 r.
o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem
i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji
kryzysowych (Dz. U. poz. 374, z późn. zm.)**

Pytanie 1. *Czy będzie możliwe wprowadzenie zapisu bądź wydanie wytycznych Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej o możliwości składania wniosków o dofinansowanie, podpisywania umów, dostarczania wymaganych oświadczeń niezbędnych do przesłania dofinansowania z art. 15zza, art. 15zzb oraz 15zzc tylko i wyłącznie elektronicznie tj. za pośrednictwem platformy e-puap lub www.praca.gov.pl?*

Obecnie w związku z bardzo trudną sytuacją spowodowaną wprowadzeniem stanu epidemii w kraju starostowie i prezydenci miast na prawach powiatu mogą podejmować decyzję co do zmian w trybie pracy urzędów pracy, a także ograniczenia czy zawieszenia funkcjonowania urzędu (§ 13 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 31 marca 2020 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii (Dz. U. poz. 566)¹. Jednocześnie informacja o ww. ograniczeniu powinna być ogłoszona na stronie urzędu. Tak więc zasady organizacji pracy i przyjęć interesantów - osobiste przy zachowaniu środków ochrony osobistej - czy za pomocą innych środków komunikacji, stanowią kwestie wymagające ustaleń w poszczególnych powiatowych urzędach pracy. Do niej powinna być dostosowana forma przyjmowania wniosków o „nowe formy pomocy”.

Niemniej jednak wprowadzenie wymogu składania wniosków i innych wymaganych dokumentów oraz podpisywanie umów wyłącznie drogą elektroniczną, za pośrednictwem platformy e-puap lub www.praca.gov.pl, ograniczyłoby możliwość ubiegania się o wsparcie przez osoby, które z różnych powodów takiej możliwości nie mają. W związku z czym należy dopuścić obie formy składania wniosków, zarówno elektroniczną jak i papierową.

Pytanie 2. *Postulujemy wprowadzenie zapisu o obowiązku stosowania wzorów wniosków i umów w zakresie nowych instrumentów ogłoszonych przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej bez możliwości wprowadzania zmian przez poszczególne powiatowe urzędy pracy. Wprowadzenie takiego obowiązku wykluczy stosowanie różnych wzorów wniosków i umów — w kraju, jak wystąpiło to w sytuacji Krajowego Funduszu Szkoleniowego.*

Przepisy ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. poz. 374, z późn. zm.), dalej w piśmie ustawa COVID-19, nie nakładają na przedsiębiorcę obowiązku złożenia wniosku na urzędowym formularzu oraz nie zawierają delegacji ustawowej do wydania

¹ Wcześniej

1) § 13 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 31 marca 2020 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii (Dz. U. poz. 491 i 522);

2) § 8 ust. 1 rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 13 marca 2020 r. w sprawie ogłoszenia na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu zagrożenia epidemicznego (Dz. U. poz. 433, z późn. zm.).

aktu wykonawczego określającego wzór wniosku. Wobec powyższego, przygotowane przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej wzory wniosków mają charakter nieobligatoryjny.

Pytanie 3. *Czy będzie możliwe przeznaczenie środków z Programu Regionalnego na jednorazowe pożyczki na pokrycie bieżących kosztów prowadzenia działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorcy zgodnie z art. 15 zcz ustawy?*

Nie. Pożyczka, o której mowa w art. 15zzd, zgodnie z art. 31q ust. 4 ustawy COVID-19, finansowana jest wyłącznie ze środków Funduszu Pracy w ramach ustalonych przez ministra właściwego do spraw pracy na rok 2020 dla samorządów powiatów kwot środków (limitów) Funduszu Pracy na finansowanie programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej.

Natomiast dofinansowanie części kosztów prowadzenia działalności gospodarczej w przypadku spadku obrotów gospodarczych w następstwie wystąpienia COVID-19, o których mowa w art. 15zzc ustawy COVID-19, może być finansowane ze środków RPO lub POWER.

Pytanie 4. *Czy będzie możliwe łączenie wsparcia pracodawców zgodnie z art. 15 zza, art. 15 zzb oraz art. 15 zcz ustawy z równoległą realizacją umów z urzędem pracy w ramach instrumentów rynku pracy zgodnie z ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (np. doposażenie lub wyposażenie stanowiska pracy, prace interwencyjne, dofinansowanie wynagrodzenia za zatrudnienie skierowanego bezrobotnego, który ukończył 50 rok życia, przyznanie jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej)?*

Zgodnie z art. 15zzb ust. 12 ustawy COVID-19 przedsiębiorca nie może otrzymać dofinansowania w części, w której te same koszty zostały albo zostaną sfinansowane z innych środków publicznych.

Powyższe oznacza, że przedsiębiorca może się ubiegać o inne formy wsparcia przewidziane w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2019 r. poz. 1478, z późn. zm.) i je otrzymać w części, w której nie pokrywa się ono z ww. dofinansowaniem. W praktyce będzie to oznaczało, że pracodawca nie może otrzymać np.:

- refundacji, której mowa w art. 51a ust. 1 ustawy,
- refundacji części kosztów poniesionych na wynagrodzenia, nagrody oraz składki na ubezpieczenia społeczne w ramach robót publicznych, prac interwencyjnych,
- pokrycia kosztów z tytułu opłaconych składek na ubezpieczenia społeczne refundowanych pracodawcy, o których mowa w art. 47 ustawy,
- refundacji pracodawcy kosztów składek na ubezpieczenia społeczne za bezrobotnych do 30 roku życia podejmujących pierwszą pracę, o których mowa w art. 60c ustawy,
- pokrycia kosztów dofinansowania wynagrodzenia zatrudnionego bezrobotnego powyżej 50 roku życia, o którym mowa w art. 60d ustawy,
- refundacji pracodawcy, w ramach bonu zatrudnieniowego, części wynagrodzenia i składek na ubezpieczenia społeczne, o których mowa w art. 66m ust. 7 ustawy.

W przypadku pożyczki, o której mowa w art. 15zzd ww. ustawy COVID-19, ustawa ta nie zawiera ograniczenia. Wobec powyższego mikroprzedsiębiorca, który otrzymał

pożyczkę, może ubiegać się o wszystkie formy wsparcia przewidziane w ustawie o promocji zatrudnienia (...).

Pytanie 5. *Jak postępować gdy brak jest możliwości zawierania umów na aktywne formy z pracodawcami z uwagi na fakt, iż nie pracują lekarze medycyny pracy i nie jest możliwe skierowanie osoby przez zatrudnieniem na badania lekarskie?*

W kwestii braku możliwości przeprowadzania badań lekarskich, warunkujących skierowanie do pracodawcy w ramach aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu w okresie stanu epidemii, uprzejmie informuję, że w ustawie COVID-19, przyjęto następujące rozwiązania. W przypadku braku dostępności do lekarza uprawnionego do przeprowadzenia badania wstępnego lub kontrolnego, badanie takie może przeprowadzić i wydać odpowiednie orzeczenie lekarskie inny lekarz. Orzeczenie lekarskie wydane przez innego lekarza traci moc po upływie 30 dni od dnia odwołania stanu zagrożenia epidemicznego, w przypadku gdy nie zostanie ogłoszony stan epidemii, albo od dnia odwołania stanu epidemii. Lekarz ten może przeprowadzić badanie i wydać orzeczenie lekarskie w trybie określonym w art. 2 ust. 4 ustawy z dnia 5 grudnia 1996 r. o wykonywaniu zawodu lekarza i lekarza dentysty (Dz. U. z 2020 r. poz. 514 i 567). Do orzeczenia lekarskiego stosuje się odpowiednio art. 2 pkt 6 ustawy z dnia 28 kwietnia 2011 r. o systemie informacji w ochronie zdrowia (Dz. U. z 2019 r. poz. 408, 730, 1590 i 1905). Orzeczenie lekarskie wydane przez innego lekarza włącza się do akt osobowych pracownika.

Pytanie 6. *W przypadku zawieszenia płatności składek na ZUS u przedsiębiorcy w trakcie prac interwencyjnych, poniesione zostaną jedynie koszty wynagrodzenia. Czy refundacja będzie dotyczyła wyłącznie samego wynagrodzenia ?*

W przypadku zawieszenia płatności składek na ZUS u przedsiębiorcy w trakcie prac interwencyjnych, kwota refundacji nie będzie obejmowała składek za ww. okres. Refundacja obejmuje bowiem faktycznie poniesione koszty, czyli koszty samego wynagrodzenia.

Pytanie 7. *Czy będą potrzebne nowe pełnomocnictwa dla dyrektorów urzędów pracy do realizacji nowych form wsparcia? Czy powinno to być pełnomocnictwo w formie uchwały zarządu, wymagane w projektach?*

Konieczność posiadania odrębnego pełnomocnictwa do realizacji nowych form wsparcia zależy od posiadanego przez dyrektora aktualnego upoważnienia. Jeśli upoważnienie ma charakter ogólny np. "do podpisywania umów w imieniu Starosty", nie jest wymagane dodatkowe upoważnienie. Jeśli natomiast ma ono charakter szczegółowy, wówczas należy w trybie pilnym uzyskać odrębne upoważnienie do realizacji nowych form wsparcia. Reasumując osoby upoważnione powinny same sprawdzić zakres posiadanego przez siebie upoważnienia i określić jego zakres. Pełnomocnictwo nie musi mieć formy uchwały zarządu.

Pytanie 8. *Kto będzie decydował o umorzeniu pożyczki (po spełnieniu wymogów) Dyrektor działający w imieniu Starosty, czy Dyrektor po zaciągnięciu opinii Powiatowej Rady Rynku Pracy?*

O umorzeniu pożyczki (po spełnieniu warunków) decydować będzie Dyrektor działający w imieniu Starosty. Nie będzie wymagana opinia Powiatowej Rady Rynku Pracy.

Pytanie 9. *Czy będą wprowadzone zmiany w Ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy? Czy raczej będziemy realizować nowe formy na podstawie specustawy?*

Biorąc pod uwagę czasowy charakter nowych form wparcia nie przewiduje się przeniesienia ich do ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach (...). Wobec powyższego będą one realizowane wyłącznie na podstawie ustawy COVID-19.

Pytanie 10. *Czy w sytuacji zawieszenia szkoleń, w trakcie ich trwania, należy wypłacać stypendia za okres ich zawieszenia? Co z intensywnością szkoleń przy niespełnieniu wymogu 25 godzin tygodniowo?*

Zgodnie z art. 41 ust. 1 ustawy o promocji zatrudnienia (...) stypendium przysługuje w okresie odbywania szkolenia. W przypadku, gdy instytucja szkoleniowa jest zamknięta np. z powodu ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w celu zapobiegania, przeciwdziałaniu i zwalczaniu COVID-19 i zajęcia nie odbywają się, wówczas za ten czas stypendium nie przysługuje. Tak więc, należne bezrobotnemu stypendium szkoleniowe powinno być wypłacone proporcjonalnie od dnia rozpoczęcia szkolenia do dnia jego zawieszenia.

Art. 40 ust. 4 ustawy o promocji zatrudnienia (...) wskazuje, iż szkolenie finansowane przez starostę z Funduszu Pracy odbywa się w formie kursu, realizowanego według planu nauczania obejmującego przeciętnie nie mniej niż 25 godzin zegarowych w tygodniu, chyba że przepisy odrębne przewidują niższy wymiar szkolenia. Powiatowy Urząd Pracy może więc, w wyjątkowych wypadkach organizować kursy krótsze, niż 25 godzin zegarowych tygodniowo, jeżeli regulują to odrębne przepisy.

W opinii Departamentu urząd może organizować szkolenia krótsze niż 25 godzin tygodniowo, jeśli wynika to z programu szkolenia, np. kursy z zakresu minimum sanitarnego, specjalistyczne kursy komputerowe itp. Wyjątkiem mogą być również sytuacje, gdy urząd nie pozyskał innej oferty szkoleniowej, albo oferta obejmująca mniej niż 25 godzin tygodniowo została najwyżej oceniona wg kryteriów zawartych w § 69 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie szczegółowych warunków realizacji oraz trybu i sposobów prowadzenia usług rynku pracy. Generalnie jednak szkolenie, zgodnie z literą prawa, powinno odbywać się w formie kursu realizowanego według planu nauczania obejmującego przeciętnie nie mniej niż 25 godzin zegarowych w tygodniu. Ostateczną decyzję w kwestii skierowania bezrobotnego na wskazane szkolenie podejmuje jednak starosta kierując się zasadą racjonalnego wydatkowania środków publicznych.

Pytanie 11. *Czy przedsiębiorca, który korzysta z instrumentu w postaci umorzenia składek ZUS, może wystąpić o dofinansowanie do wynagrodzeń i składek pracowników z art.15zzb?*

Tak. Uzyskanie zwolnienia w ZUS nie wyklucza skorzystania ze wsparcia w ramach art.15zzb. W sytuacji, gdy przedsiębiorca skorzystał ze zwolnienia z opłacania składek odprowadzanych do ZUS, nie może otrzymać dofinansowania w części dotyczącej składek na ubezpieczenia społeczne. Może natomiast otrzymać dofinansowanie części kosztów wynagrodzeń pracowników.

Pytanie 12. *Czy mikroprzedsiębiorca, który skorzysta z instrumentu w postaci pożyczki (5 tys.), może skorzystać z instrumentu z art.15zzb?*

Tak, pod warunkiem, że nie wykorzysta kwoty pożyczki na finansowanie wynagrodzeń i składek.

Pytanie 13. *Czy dopuszczalne jest skorzystanie zarówno z dofinansowania wynagrodzeń pracowników w ramach instrumentu z FGŚP i w ramach art. 15zzb?*

Tak, ale jedynie pod warunkiem, że nie będzie ono dotyczyło tych samych pracowników.

Pytanie 14. *Czy ustawa umożliwia łączenie formy wsparcia, o której mowa w art. 15zzd z formą wskazaną w art. 15zzb?*

Pożyczka (art. 15zzd) docelowo może być przeznaczona na pokrycie bieżących kosztów prowadzenia działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorcy. Dofinansowanie w art. 15zzb jest wsparciem z przeznaczeniem na części kosztów wynagrodzeń pracowników. Zatem o ile pożyczka, nie została przeznaczona na wynagrodzenia dla pracowników, te dwa instrumenty nie wykluczają się.

Pytanie 15. *Czy dofinansowanie o którym mowa w art. 15zzb i 15zzc (oraz pożyczka 15 zzd) może być przyznana przedsiębiorcy, który uzyska zwolnienie ze składek ZUS, o którym mowa w art. 31zo ustawy?*

Tak, te instrumenty nie wykluczają się. Jeśli przedsiębiorca został zwolniony ze składek ZUS – nie stanowią one części kosztów prowadzenia działalności gospodarczej. Jednocześnie przy dofinansowaniu, to przedsiębiorca wybiera, na jaką część prowadzenia działalności przeznacza dofinansowanie i nie ma obowiązku sprawozdawczości przy tej usłudze.

Pytanie 16. *Czy w przypadku skorzystania z dofinansowania do wynagrodzeń pracowników z instrumentu w ramach FGŚP (np. w 50%), przedsiębiorca może skorzystać z dofinansowania pozostałej części tych wynagrodzeń z instrumentu w ramach art.15zzb?*

Nie. Takie połączenie instrumentów nie jest możliwe z uwagi na to, że wsparcie ma dotrzeć do jak największej liczby przedsiębiorców.

Ponadto, ze środków FGŚP przedsiębiorca nie uzyska dofinansowania do wynagrodzenia pracownika jeśli już na danego pracownika otrzymuje dofinansowanie do wynagrodzenia z innych źródeł. Podsumowując, jeśli przedsiębiorca skorzysta z instrumentu w ramach art.15zzb, nie może skorzystać z instrumentu finansowanego ze środków FGŚP na tego samego pracownika.